

การวิเคราะห์การบริหารงานบุคคลของการทำงานเรือแห่งประเทศไทย : ศึกษาเฉพาะกรณี
การสรรหาบุคคลเข้าทำงาน และการสอบคัดเลือก

นาง สุภาศรี ไสภาค

003444

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรี รัฐศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาการปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๑๘

PERSONNEL ADMINISTRATION OF THE PORT AUTHORITY OF THAILAND : SPECIAL
EMPHASIS ON RECRUITMENT AND SELECTION

MRS. SUPHASRI SOPAK

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Political Science
Department of Government

Graduate School
Chulalongkorn University

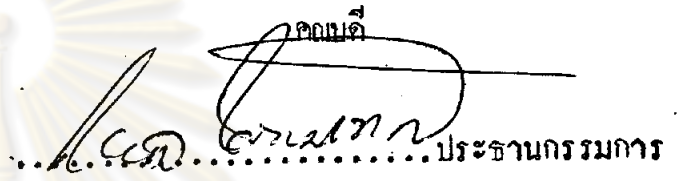
1976

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

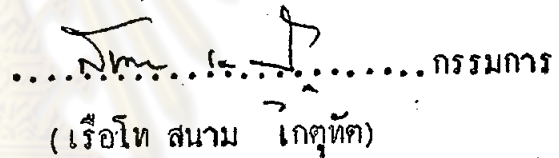

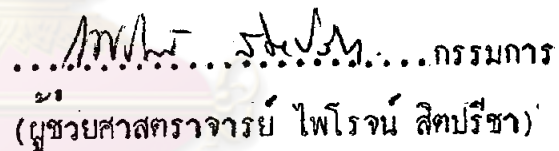
(ศาสตราจารย์ ดร. วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ)

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร. क्रम ทองธรรมชาติ)

.....กรรมการ
(เรื่อโท สนาม เกตุทัต)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไพโรจน์ สิทธิปรีชา)

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไพโรจน์ สิทธิปรีชา

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์เรื่อง การวิเคราะห์การบริหารงานบุคคลของการท่าเรือแห่งประเทศไทย :

ศึกษาเฉพาะกรณีการสรรหาบุคคลเข้าทำงานและการสอบคัดเลือก

โดย : นาง สุภาศรี โสภาค

แผนกวิชา : การปกครอง

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์การบริหารงานบุคคลของการท่าเรือแห่งประเทศไทย :
ศึกษาเฉพาะกรณีการสรรหาบุคคลเข้าทำงาน และการสอบคัดเลือก

ชื่อ

นางสุภาศรี โสภาค

แผนกวิชาการปกครอง

ปีการศึกษา

๒๕๑๘

บทคัดย่อ

เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่า นอกเหนือจาก เงิน, วัสดุ และการจัดการแล้ว องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดสำหรับการบริหารอีกประการหนึ่งก็คือ "คน" การท่าเรือแห่งประเทศไทยได้ตระหนักถึงความจริงข้อนี้เป็นอย่างดีและได้พยายามเสาะหาวิธีการบริหารงานบุคคลที่มีประสิทธิภาพที่สุดเพื่อบริการแก่ประชาชนและหน่วยงานของการท่าเรือฯ เอง

วิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาระบบการสรรหาบุคคลเข้าทำงานและการสอบคัดเลือกที่ใช้ในการท่าเรือฯ ในปัจจุบัน โดยวิธีการแบบ Documentary and Field Research การศึกษาค้นคว้านี้ได้ชี้ให้เห็นปัญหาและข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงระบบการบริหารงานใหม่มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

๗.

Thesis Title Personnel Administration of the Port Authority
 of Thailand: Special Emphasis on Recruitment
 and Selection.

Name Mrs. Suphasri Sopak Department of Government

Academic Year 1976

ABSTRACT

It is widely accepted that one of the most important factors for administration, aside from money, material and management is "MEN". This fact has long been realized by the Port Authority of Thailand. It has been seeking the most efficient personnel administration for serving the people and its organization.

The purpose of this thesis is to study the existing system for recruitment and selection in the Port Authority of Thailand using documentary and field research. From this study, the relevant problems has been pointed out. Recommendations has also been given to these problems in order to improve the system of personnel administration accordingly.

กิติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ไพโรจน์ สิทธิปรีชา เป็นอย่างยิ่งที่ได้ให้คำแนะนำ และมีส่วนช่วยผู้เขียนมากที่สุด ซึ่งทำให้การทำวิทยานิพนธ์สำเร็จลงด้วยดี

ผู้เขียนขอขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร. กระมล ทองธรรมชาติ คณบดีคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเรือโทสนาม เกตุทัต หัวหน้าสำนักวิชาการ การท่าเรือแห่งประเทศไทยอย่างสูง ที่ได้กรุณาเป็นประธานกรรมการ และกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้ข้อคิดเห็นบางประการ และให้ความช่วยเหลือเกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์นี้ เป็นอย่างยิ่ง

การหาข้อมูลต่างๆ ในการทำวิทยานิพนธ์สำเร็จลงด้วยดีด้วยความช่วยเหลือของคุณสาคร ไทยวิช เจ้าหน้าที่ยังหอสมุดคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งผู้เขียนต้องขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ประโยชน์ใด ๆ อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ แม้เป็นเพียงส่วนน้อย ขอมอบให้แก่อุทิศและแม่ที่รักและเคารพยิ่งของผู้เขียน.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
บทนำ	
ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ในการศึกษา	๓
ขอบเขตและวิธีดำเนินการศึกษา	๓
การเสนอเรื่อง	๔
บทที่	
๑ การบริหารงานบุคคลของรัฐวิสาหกิจโดยทั่วไป	๕
๒ การบริหารทั่วไปและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคล	๑๔
๒.๑ การบริหารทั่วไป	๑๔
๒.๒ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคล	๒๓
๓ การเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับการสรรหาบุคคล เข้าทำงาน	๓๒
๓.๑ การสรรหาบุคคลเข้าทำงานและการคัดเลือกของส่วน ราชการ	๓๒
๓.๒ การสรรหาบุคคลเข้าทำงานและการคัดเลือกของรัฐวิสาหกิจ	๕๙

๔	การสรรหาบุคคลเข้าทำงานและการสอบคัดเลือกของการท่าเรือฯ	๓๘
๔.๑	การสรรหาบุคคลเข้าทำงาน	๓๘
๔.๒	การคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน	๔๔
๕	วิเคราะห์ปัญหาในการสรรหาบุคคลเข้าทำงานและการสอบคัดเลือก ของการท่าเรือฯ	๕๐
๖	สรุปและขอเสนอแนะ	๑๐๑
บรรณานุกรม		๑๑๖
ภาคผนวก		๑๒๔
ประวัติการศึกษา		๑๓๒

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในกระบวนการบริหารงานบุคคลในราชการนั้น ไม่มีสิ่งใดสำคัญไปกว่านโยบาย "บุคคล" เพราะถือว่าในการปฏิบัติงานใด ๆ ก็ตาม จะเกิดประสิทธิผลอย่างไรขึ้นอยู่กับปฏิบัติ งาน ถ้าได้มีการพิจารณาอย่างลึกซึ้ง จะเห็นว่าการสรรหาบุคคลเข้ารับราชการนั้นได้มี มาแต่สมัยโบราณและเชื่อถือว่าไม่ว่าจะเป็นสมัยใด การสรรหาบุคคลเข้ารับราชการนั้นถือถือว่า เป็นหลักใหญ่ของการบริหารงานบุคคลทั้งตอนหนึ่งของคำปราศรัยของจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ในการเปิดสัมมนาผู้บริหารรุ่นที่ ๑ เมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๔ ดังมีใจความว่า

"การเลือกทั้งหลายในโลกนี้ ไม่มีอะไรยากเท่าเลือกคนสำหรับสิ่งของ วัสดุ เครื่องจักรกล เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ ตลอดจนเพชรนิลจินดา เรามีทางเลือกเพราะทดลอง แลกการเลือกคนเป็นความลำบากอย่างยิ่ง"

เมื่อประมาณ ๒,๐๐๐ ปีมาแล้ว ขงจื้อเป็นบุคคลที่ได้นำระบบคุณธรรมมาใช้ใน ราชการของประเทศจีน คือการสอบแข่งขัน เขาได้กล่าวไว้ว่า "การที่จะทำให้อาณาจักร มีกำลัง มีอำนาจยิ่งใหญ่มากกว่าอาณาจักรอื่นทั้งหลาย ก็คือใช้คนใหญ่ เลือกคนแต่งตั้งให้ เหมาะสมกับตำแหน่งหน้าที่และควยวิสัยจะทำให้อาณาจักรอุดมสมบูรณ์มากที่สุดและมีอำนาจยิ่ง กว่าอาณาจักรทั้งหลาย"

ดังนั้นแนวคิดซึ่ง เป็นหลักสำคัญในการสรรหาบุคคลเข้าทำงานในปัจจุบันนี้จึงไม่ แยกต่างไปจากเมื่อ ๒,๐๐๐ ปีก่อนเท่าใด เพราะจุดประสงค์คือ การคัดเลือกคนเข้าทำงาน

ต้องการคนที่มีความรู้ความสามารถ ความถัก ประสบการณ์ และมีบุคคลิกภาพและจุดสำคัญ คือ เพื่อใช้คนให้เหมาะสมกับงาน

รัฐวิสาหกิจเป็นกิจการของรัฐบาลที่สร้างขึ้นเพื่อประกอบธุรกิจ มีวัตถุประสงค์ที่จะช่วยเร่งรัดพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้เจริญรวดเร็ว และเป็นประโยชน์ต่อประชาชนยิ่งขึ้น สำหรับประเทศไทย ได้มีการจัดดำเนินการรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ที่รัฐบาลเห็นว่าจำเป็น การทำเรือแห่งประเทศไทยเป็นรัฐวิสาหกิจประเภทหนึ่งซึ่งรัฐจัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการกิจการสาธารณูปโภค อำนาจบริการและความสะดวกในด้านการขนส่งสินค้าเข้าและสินค้าออก เพื่อประโยชน์ของรัฐในการพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งวัตถุประสงค์นี้จะสัมฤทธิ์ผลเพียงใดขึ้นอยู่กับสมรรถภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานเป็นสำคัญ ดังนั้นการบริหารงานบุคคลของการทำเรือแห่งประเทศไทยจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว การทำเรือฯ จะสามารถชักจูงบุคคลที่มีความรู้ความสามารถให้เข้ามาทำงานได้เพียงใด สามารถส่งเสริมขวัญกำลังใจให้พนักงานที่มีอยู่แล้วให้มีสมรรถภาพในการทำงานเพิ่มมากขึ้นหรือน้อยเพียงใดย่อมจะขึ้นอยู่กับการบริหารงานบุคคลของการทำเรือฯ เป็นสำคัญ

การศึกษาการบริหารงานบุคคลของการทำเรือฯ โดยเน้นถึงการสรรหามอบคนเข้ามาทำงานรวมถึงการสอบคัดเลือกบุคคลเข้าทำงาน นอกจากจะเป็นเอกสารที่ใ้ประโยชน์ด้านการศึกษาวิชาการบริหารงานบุคคลแล้ว ยังอาจเป็นประโยชน์แก่การบริหารงาน

เกศินี หงสนันท์, การบริหารงานบุคคลในราชการไทย, เอกสารประกอบการศึกษาสาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ มิถุนายน ๒๕๑๘ หน้า ๗๒ - ๘๘.

^๒ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ ๒๕๑๕ - ๒๕๑๘ บทที่ ๕ การพัฒนาเอกชนและรัฐวิสาหกิจ หน้า ๑๘๖.

ของการทำเรื่อฯ ได้ เพราะเป็นการศึกษารวบรวมระบบการบริหารงานบุคคลที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน โดยได้พิจารณาวิเคราะห์หาส่วนที่จะเป็นข้อบกพร่องสำหรับนำมาแก้ไขปรับปรุง เพื่อการทำเรื่อฯ จะสามารถมีระบบบริหารที่มีประสิทธิภาพสูงยิ่งกว่าที่เป็นอยู่ และอาจเป็นแนวทางให้หน่วยงานอื่นได้นำไปใช้เพื่อประโยชน์แก่หน่วยงานนั้นต่อไป อันนำไปสู่วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

เท่าที่ปรากฏ ส่วนใหญ่ของการศึกษาเรื่องการบริหารงานบุคคลของการทำเรื่อฯ ที่ยาวนาน มักจะศึกษาค้นโครงสร้าง การบริหารโดยทั่วไปไม่เน้นศึกษาเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าเขียนใ้ควางแนวและกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ ๓ ประการคือ

๑. เพื่อศึกษาระบบการบริหารงานบุคคลของรัฐวิสาหกิจโดยทั่วไป และศึกษาถึงลักษณะการบริหารงานบุคคลของการทำเรื่อฯ ซึ่งจัดเป็นรัฐวิสาหกิจประเภทหนึ่ง รวมตลอดถึงการบริหารทั่วไป และหน่วยงานที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคล เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าในบทความต่อไป

๒. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระบบและวิธีบริหารงานบุคคลของหน่วยราชการและรัฐวิสาหกิจโดยทั่วไป และศึกษาการบริหารงานบุคคลของการทำเรื่อฯ ในเรื่องการสรรหาบุคคลเข้าทำงานและการสอบคัดเลือกการบรรจุแต่งตั้งด้วย

๓. เพื่อศึกษาพิจารณา และวิเคราะห์ปัญหาข้อบกพร่องในการบริหารงานบุคคลของการทำเรื่อฯ ว่ามีความเหมาะสม ถูกต้องหรือไม่เพียงใด เพื่อเสนอข้อคิดเห็นในการปรับปรุงแก้ไขโดยอาศัยหลักทางวิชาการบริหารงานบุคคล

ขอบเขตและวิธีดำเนินการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ศึกษา "การบริหารงานบุคคลของการทำเรื่อฯ" : ศึกษาเฉพาะการสรรหาบุคคลเข้าทำงาน และการสอบคัดเลือก" โดยมีขอบเขตวิจัยเฉพาะผู้ปฏิบัติงานอยู่ในการทำเรื่อฯ ซึ่งมีฐานะเป็นพนักงานประจำ

การศึกษาการบริหารงานบุคคลของการท่าเรือฯ นี้ ใช้วิธีดำเนินการค้นคว้า และวิจัยรวบรวมข้อมูลแบบ Documentary Research และ Field Research โดยศึกษาจากเอกสาร ตำราต่าง ๆ ระเบียบข้อบังคับจากประสบการณ์ และสัมภาษณ์ จากเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำการหาขอบบพร่อง วิเคราะห์ปัญหาเพื่อเสนอข้อคิด เห็นต่าง ๆ ตามสมควร

การเสนอเรื่อง

ผู้เขียนได้แบ่งการศึกษาเป็นบท ๆ ดังต่อไปนี้.-

บทที่ ๑ ศึกษาถึงระบบการบริหารงานบุคคลของรัฐวิสาหกิจโดยทั่วไป และ ศึกษาถึงลักษณะการบริหารงานบุคคลของการท่าเรือฯ โดยเน้นถึงการสรรหาและการ สอบคัดเลือกเข้าทำงาน

บทที่ ๒ ศึกษาการบริหารงานทั่ว ๆ ไป ของการท่าเรือฯ และหน่วยงานที่ ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคล

บทที่ ๓ ศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานบุคคลเกี่ยวกับการสรรหาบุคคลเข้า ทำงานและการสอบคัดเลือกของส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจโดยทั่วไป

บทที่ ๔ ศึกษาการสรรหาบุคคลเข้าทำงานและการสอบคัดเลือกของการท่าเรือฯ โดยเฉพาะ

บทที่ ๕ วิเคราะห์ปัญหาในการสรรหาบุคคลเข้าทำงานและการสอบคัดเลือก ของการท่าเรือฯ ที่อาจเกิดขึ้น

บทที่ ๖ สรปปัญหาและเสนอแนะ เพื่อแก้ปัญหาและข้อบกพร่องที่ได้เกิดขึ้นแล้ว และอาจเกิดขึ้นได้ เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงการบริหารงานบุคคลของการ ท่าเรือฯ ต่อไป.